

Timo Heinonen kok ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä rauhanturvaajien vertaistukitoiminnan rahoittamiseen ja hoidon laajentamiseen (2 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Rauhanturvaajien vertaistuen tärkein tehtävä on saada kriisinhallintaoperaatioihin osallistuneet palaamaan operaatioiden jälkeen takaisin yhteiskuntaan sen täysivaltaisina ja toimintakykyisinä jäseninä riippumatta siitä, ovatko he fyysisesti loukkaantuneita, henkisesti kärsineitä tai, kuten valtaosa on, normaalikuntoisia ja tukea heidän läheisiään tässä toiminnassa. Tästä hyvänä esimerkkinä ovat Afganistanin vaatimaan suojausoperaatioon osallistuneet henkilöt, jotka toimivat suoran väkivallan uhkan alla ja suuressa henkisessä paineessa. Pääsääntöisesti vertaistuesta vastaa Suomen Rauhanturvaajaliitto. Tuki käsittää sekä sotilaallisiin että siviilikriisinhallinnan tehtäviin osallistuneet henkilöt.

Vertaistuki sisältää tukijärjestelmän, johon kuuluu virallisesti 130 koulutettua vapaaehtoista ja rauhanturvaajataustaista vertaistukihenkilöä ympäri maata. Tämän lisäksi yhteensä 32 yhdistyksen vapaaehtoishenkilöstö on mukana toiminnassa. Lisäksi osa tärkeää toimintaa on vuorokauden ympäri päivystävä vertaistukipuhelin, johon vastaa aina rauhanturvaajataustainen, koulutettu henkilö vuoden jokaisena päivänä kellon ympäri. Tukea annetaan rauhanturvaajaveteraaneille, heidän läheisilleen ja sotiemme veteraaneille. Tukipuhelimen kautta henkilö ohjataan tarvittaessa ammattiapuun HUS:n psykiatriselle poliklinikalle diagnoosia varten. Toimenpiteitä vaativien puhelujen määrä on kasvanut vuosittain. Tänä vuonna puheluita soitettiin elokuun 20. päivään mennessä noin sata. Afganistanin tilannetta käsitteleviä yhteydenottoja tuli elokuun aikana vertaistukeen kymmenkunta, joista valtaosa oli läheisten soittoja. Usein moni vertaistukea tarvitseva rauhanturvaaja ei huomaa muutoksia itsessään tai osaa arvioida omaa mielentilaansa niin, että osaisi itse hakeutua avun piiriin.

Ainoat vertaistukitoimintaan palkatut henkilöt ovat yksi kokopäivätoiminen sekä toinen puolipäiväinen vertaistukityöntekijä, joiden palkkaus on täysin riippuvainen STEA:n rahoituksesta. Suomen Rauhanturvaajaliitto ei saa erillistä pysyvää tai korvamerkittyä valtionavustusta, vaan kaikki heidän rahalliset resurssinsa perustuvat vuosittain haettavissa oleviin epävarmoihin valtionavustuksiin sekä pieniin säätiötukiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Talousarvioaloite TAA 71/2022 vp

että eduskunta lisää 2 000 000 euroa momentille 27.30.20 rauhanturvaajien vertaistuki-toiminnan rahoittamiseen ja hoidon laajentamiseen käsittämään myös posttraumaattiset stressihäiriöt yli kuuden kuukauden määräajan jälkeen.

Helsingissä 30.9.2022

Timo Heinonen kok
Jari Ronkainen ps
Kalle Jokinen kok
Paula Risikko kok
Jari Kinnunen kok
Mia Laiho kok
Päivi Räsänen kd
Jukka Kopra kok
Mari-Leena Talvitie kok
Marko Kilpi kok